

**ÖLÇÜMBİLİMİN ÖNEMİ AÇISINDAN SANAYİ
İŞLETMELERİNDE SAYIM VE DEĞERLEME: TİCARİ KÂR VE
KURUMLAR VERGİSİ ÜZERİNE ETKİSİ**

*Inventory and Valuation in Industrial Organizations from the perspective
of Metrology: Its Reflection on Profit and Corporate Tax*

*Cemal ELİTAŞ**
*Serkan ÖZDEMİR***
*Mehtap KARAKOÇ****

ÖZET

Bir dönemlik muhasebe sürecinin en önemli aşaması dönem sonu envanterinin yapılarak dönem sonu kayıtlarının tamamlanması ve bulunan sonuç doğrultusunda -buna ticari kâr denilmektedir- vergi ve diğer yasal yükümlülüklerin hesaplanmasına geçilmesidir.

Burada envanter işlemi, özellikle mamul üreten bir başka ifade ile üretim yapan veya başka bir açıdan bakıldığında hammaddeye katma değer ekleyerek onu satılabilir bir nihai mamul haline getiren işletmelerde çok önemlidir. Çünkü; bu tür işletmelerde farklı ölçü birimleri ile ifade edilen birçok hammadde ve/veya yardımcı ve işletme malzemesi mevcuttur. Bunların bazıları kilogram, metreküp, metrekare v.b. ölçü değerleri ile ölçülmektedir. Ancak muhasebeleştirilmeleri ve dolayısıyla ticari kâra etkileri ülkenin milli para birimi cinsinden olmaktadır. İşte bu noktada ölçümbilimin önemi ve katkısı kendini göstermektedir. Çünkü envanter kelime anlamı gereği saymak, tartmak ve ölçmek demektir. Vergi Usul Kanunu ise envanteri 186. maddede şöyle tanımlamaktadır; bilanço günündeki mevcutları, saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tespit etmektir. Şu kadar ki, ticari teamüle göre tartılması, sayılması ve ölçülmesi mutlak olmayan malların değerleri tahminen tespit olunur. Mevcutlar, işletmeye dahil iktisadi kıymetleri ifade eder.

Bu açıdan konu ele alındığında, envanter süreci doğru ölçümü gerektirmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere envanter sonuçları da

* Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. İşletme Bölümü A.N.Sezer Kampüsü Gazlıgöl Yolu 03200 Afyonkarahisar ve Türk Standartları Enstitüsü Ayna Komite Üyesi, celitas@aku.edu.tr

** Öğr. Grv., Pamukkale Üniversitesi, Buldan Meslek Yüksekokulu, sozdemir@pau.edu.tr

*** Arş. Grv., Uşak Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, erdemmehtap@hotmail.com

işletmenin ticari kârını belirlemektedir. O halde dolaylı olarak “doğru ölçümleme işletmenin ticari kârını etkilemektedir” şeklinde bir çıkarımda bulunmak yanlış olmayacaktır.

Bu çalışmada amaç, kısaca envanter hakkında bilgi vermek ardından ticari kâr-mali kâr ilişkisini gösterdikten sonra hesaplanan kurumlar vergisi ve diğer yükümlüklerin üzerinde ölçüm farklılıklarının nasıl sonuçlar doğuracağını gösteren bir örnek uygulama ile konuyu topluca ele alarak, elde edilecek sonuçları genelleyerek ülkemiz açısından çıkarımlarda bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Ölçübilim, Muhasebe, Envanter, Kurumlar Vergisi.

ABSTRACT

The most important stage of the process of accounting for a term and complete inventory records end of term be done in accordance with the results-it is called commercial profit- tax and other legal obligations is to go into the calculation.

Here, in other words producing the inventory process, especially with the production of goods or another perspective it can be sold as add value to raw material into a final product is very important in the business. Because these types of businesses with different units of measurement expressed many raw materials and / or auxiliary and operating materials are available. Some of these kilograms, cubic meters, square meters, etc. measurement values are measured. However, accounting enable and therefore the effects of commercial profit is denominated in national currencies are. This is where the importance and contribution of measurement science shows itself. Because of inventory should mean word to say, is to weigh and measure. Tax Procedure Law, the inventory 186 Article is described as follows; the balance sheet assets in days,-.....- counting, measuring, weighing and valuation through to the final and the curriculum is to be found to be with. So far, according to commercial usages be weighed, and counted to measure the value of goods and non-habitual is estimated to detect. Assets, included in business of economic value means.

Issues be addressed from this perspective, the inventory process requires an accurate measurement. As stated above, the operating results of the inventory of commercial profit is determined. So indirectly "to influence the measurement business is commercial profit" in the form will not be wrong to make an inference.

This study, a brief inventory to provide information about commercial profit-financial profits show the relationship calculated after corporate tax and other obligations measurement differences on how the

results will bring an example of application and the matter has handled collectively, the results obtained by the generalization of Turkey in terms of extraction is to provide.

Key Words: Measurement science, Accounting, Inventory, Corporate Tax.
